

LANDSBÓKASAVNIÐ

Føroyskt blaðsavn

LEITIVEGLEIÐING

MARS 2015

INNIHALD

	Síða
1. Høvuðssíðan	2
2. Vel eitt nummar av einum blaði á høvuðssíðuni	3
3. Leita í yvirliti eftir ávísnum nummari av blaðnum	6
4. Bløðini sum pdf	7
5. Leitivegleiðing	8
6. Avísir og tíðarrit	10
7. Nýtsla av innihaldinum í bløðunum og tíðarritunum	11

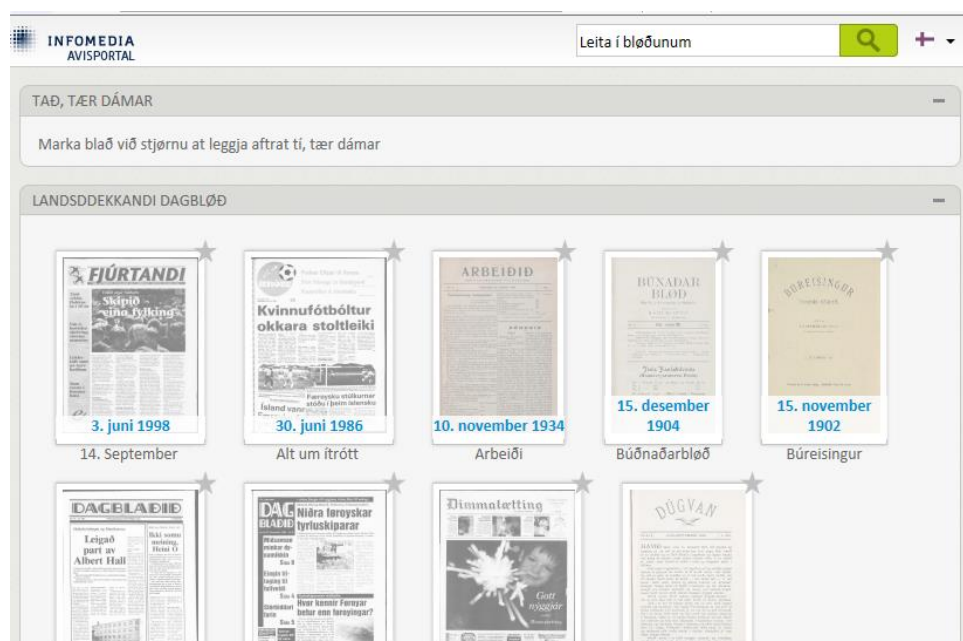
Føroyskt blaðsavn

Í føroyska blaðsavninum á netinum er frí atgongd til 17 avísir og 23 tíðarrit (sí niðanfyri á s. 10). Til at fáa sum mest burtur úr savninum er skilabest at læra seg at brúka savnið og gera seg kunnugan við leitimøguleikarnar.

Leinki: <http://www.tidarrit.fo>

1. Høvuðssíðan

Tá tú fert inn á hetta leinkið, kemur tú til høvuðssíðuna:

Á høvuðssíðuni eru myndir og leinki til øll bløðini og tíðarritini í savninum og ein leititeigur 'Leita í bløðunum' ovast til høgru. Myndirnar kunnu togast og flytast á síðuni, so tær liggja í eini raðfylgju, sum hóska til tín.

2. Vel eitt nummar av einum blaði á høvuðssiðuni

Til ber at velja eitt blað ella tíðarrit við at trýsta á myndina. Vit trýsta sum dømi á Fjúrtanda og fáa tá hesa myndina fram á skíggjan:

Her er nógv ymist at leggja til merkis. Fyri tað fyrsta hava vit tikið eitt nummar av blaðnum fram, í hesum føri tað seinast útkomna. Til høguru er ein pilur ➤ at blaða í blaðnum við. Vit síggja í bjálkanum vinsturmeigin oman fyri blaðið, at í hesum nummarinum eru 12 síður. Til ber at blaða aftur og fram í blaðnum.

Trýst á í bjálkanum omanfyri at fáa allar síðurnar fram á skíggjan og velja ávísa síðu at lesa. Oman fyri pilin at blaða við er eitt + og - at ávikavist vaksa og minka um myndina av blaðnum. Tað ber eisini til at vaksa og minka um myndina við at trýsta við músapílinum á myndina. Blaðast kann í einum nummari av blaðnum í senn.

Trýst á í bjálkanum omanfyri at velja annað nummar (sí niðanfyri á s. 6).

Í leititeiginum 'Skriva leitorð...' ber til at leita í hesum eina nummarinum. Skriva eitt ella fleiri leitorð (vit hava hesa ferð skrivað *loysing*) og trýst á Enter á knappaborðinum ella á sjóneykuna. (Sí annars um leiting niðanfyri á s. 8). Seta vit frámerki í puntin framman fyri 'Goymsla', leita vit í øllum numrunum av blaðnum (nú forsett til ein mánað).

LISTI VIÐ GREINUM —

03. maj 1998 - 03. juni 1998 ▼ ↻

14september | 1998-06-03 | 3

Mikudagur 3. juni 1998 ... Annar var *loysing* frá Danmark og hin stjórnaruppskotið. Tey, sum atkvøddu fyri stjórnaruppskotinum, vistu umleið hvussu okkara stjórnarskipan fór at vera, meðan tey,

📅 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 3, 731 orð

14september | 1998-06-03 | 8

Hann vildi - helst - hava landið aftur í gomlu amtsstøð- una, men av tí, at einki var at velja ímillum uttan uppskot ríkis- stjórnarinnar og *loysing*, bað hann fólk um at taka við

📅 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 8, 1306 orð

14september | 1998-06-03 | 9

Biad nr. 7.9 ... Tá heldur seta kross við *loysing*. ... í blaðnum Tímanum fingur føroy- ingafelagsmenn innivist fyri greinum sínum, og blaðið sjálvt mælti fólk til at velja *loysingina*.Hetta

📅 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 9, 818 orð

14september | 1998-05-13 | 12

Blað nr. ... 4. Ynskja tygum *loysing* Danmark og Føroya millum? varð samtykt. kom tí at verða: Annað hvørt danska

Í teiginum við reyðu dagfestingini ber til at velja annað tíðarskeið.

LISTI VIÐ GREINUM —

03. maj 1998 - 03. juni 1998 ▲ ↻

14september | 1998-06-03 | 3

Mikudagur 3. juni 1998 ... Annar var *loysing* frá Danmark og hin stjórnaruppskotið. Tey, sum atkvøddu fyri stjórnaruppskotinum, vistu umleið hvussu okkara stjórnarskipan fór at vera, meðan tey,

📅 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 3, 731 orð

14september | 1998-06-03 | 8

Hann vildi - helst - hava landið aftur í gomlu amtsstøð- una, men av tí, at einki var at velja ímillum uttan uppskot ríkis- stjórnarinnar og *loysing*, bað hann fólk um at taka við

📅 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 8, 1306 orð

14september | 1998-06-03 | 9

Biad nr. 7.9 ... Tá heldur seta kross við *loysing*. ... í blaðnum Tímanum fingur føroy- ingafelagsmenn innivist fyri greinum sínum, og blaðið sjálvt mælti fólk til at velja *loysingina*.Hetta

📅 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 9, 818 orð

14september | 1998-05-13 | 12

Blað nr. ... 4. Ynskja tygum *loysing* Danmark og Føroya millum? varð samtykt. kom tí at verða: Annað hvørt danska

Síðan trýsta og skriva í datoteigin:

LISTI VIÐ GREINUM —

03. maj 1998 - 03. juni 1998 ▲ ↻

14september | 1998-05-13 | 12

Mikudagur 3. juni 1998 og hin stjórnaruppskotinum, stjórnarskipan fór at vera, meðan tey, 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 9, 818 orð

14september | 1998-06-03 | 9

Biad nr. 7.9 ... Tá heldur seta kross við *loysing*. ... í blaðnum Tímanum fingur føroy- ingafelagsmenn innivist fyri greinum sínum, og blaðið sjálvt mælti fólki til at velja loysingina.Hetta 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 9, 818 orð

14september | 1998-05-13 | 12

Blað nr. ... 4. Ynskja tygum *loysing* Danmark og Føroya millum? varð samtykt, kom tí at verða: Annað hvørt danska

Og so velja mánað og dag.

LISTI VIÐ GREINUM —

03. maj 1998 - 03. juni 1998 ▲ ↻

14september | 1998-06-03 | 8

Mikudagur 3. juni 1998 og hin stjórnaruppskotinum, vistu umleið hvussu okkara stjórnarskipan fór at vera, meðan tey, 14september, 3. juni 1998, Sektión 1, Síða 3, 731 orð

14september | 1998-06-03 | 8

Hann vildi - helst - hava landið aftur i gomlu amtsstøð- una, men av tí, at einki var at velja ímillum uttan uppskot ríkis-

Trýst á rundaða pílina ↻ at leita í nýggja tíðarskeiðnum.

LISTI VIÐ GREINUM —

03. juni 1947 - 03. juni 1998 ▼ ↻

14september | 1998-04-22 | 11

Mikudagur 22. apríl 1998 FJURTANDI Blað nr. ... Skipanin varð sett í gildi sum ein neyðsemja fyrst og fremst av tí, at føroying- ar sjálvir - sum ikki einaferð - ikki megnaðu at semjast um

📅 14september, 22. apríl 1998, Sektión 1, Síða 11, 1125 orð

14september | 1998-04-15 | 10

einki við nakra sjálvstýris- lóg og liðandi loysing at gera. ... 011 hesi viðurskipti kundu broytast, sum ísland vildi, sambært teirri avtalu, sum tað fult sjálvstøðuga ísland hevði gjørt.íslenska

📅 14september, 15. apríl 1998, Sektión 1, Síða 10, 990 orð

14september | 1998-04-15 | 22

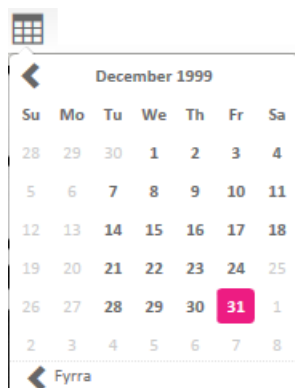
ar ... Tað er nú, at vit føroyingar eiga at seta okkum tann spurningin, sum snýr seg um loysing og harvið frælsi ella

Vel í listanum ella far niðureftir (skrulla) í listanum at finna tað, sum tú hevur áhuga at lesa. Brúka 'Vís fleiri leitiúrlit...' til at koma longur niður í leitilistan. Ella brúka píllarnir høgru- og vinsturmeigin blaðið at fara upp og niður í leitiúrlitinum.

3. Leita í yvirliti eftir ávísnum nummari av blaðnum

Tá tú hevur valt eitt blað og trýstir á í bjálkanum ovast ber sum nevnt til at leita eftir ávísnum nummari av einum blaði, t.d. Sosialurin 16. januar 1974.

Vel fyrst blaðið á høvuðssíðuni. Trýst síðan á , og tú færst møguleikan at velja.

Trýst á 'December 1999' og síðan á árið '1999'. Far so aftur við pílinum vinsturmeigin til tú kemur til 1970-1979.

Vel síðan 1974, mánað (Januar) og dag (16).

Til ber at velja annan útgávudag ella flyta millum numrini við at trýsta á [◀ Fyrri](#) ella [Næsta ▶](#) ella fara til seinast útkomna nummarið.

Hetta blaðið, vit funnu, var 4 síður.

4. Bløðini sum pdf

Um tú nú trýstir á í bjálkanum ovast, fært tú eitt yvirlit yvir síðurnar í pdf-sniði. Vel eina, fleiri ella allar síðurnar (trýst við músapílinum) og vel síðan grøna knøttin 'Tak niður'.

Tú fært nú síðurnar út á skíggjan í pdf-sniði. Tú kanst goyma síðurnar á telduni ella skriva tær út.

Onkuntíð, tá ið myndin er veik ella eitt sindur óklár, kann tað vera ein fyrimunur at lesa á skíggjanum í staðin fyri sum pdf.

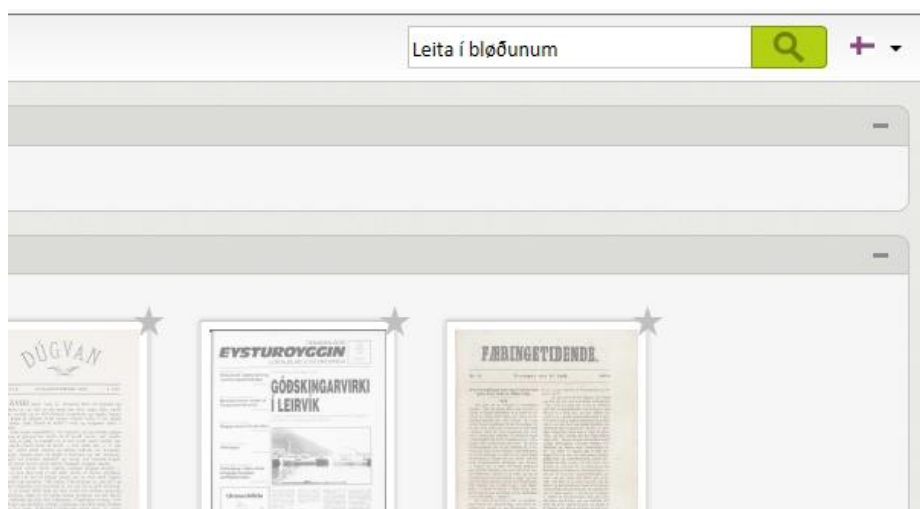
5. Leitivegleiðing

Øll bløðini eru OCR-lisin, tvs. at tekstmyndin er gjørd um til teldulesiligan tekst. Henda tekst verður brúkt at leita í. Sjálvt blaðið, vit síggja, er ein mynd, og tað ber tí ikki til at kopiera og flyta tekst úr hesum myndunum.

Fyri tíðarritini er tó galdandi, at verða tey tikin fram sum pdf, ber til at avmarka, kopiera og flyta tekst úr teimum.

Tað er ilt at siga neyvt, hvussu væl bløðini eru OCR-lisin, og hvussu rætt tekstin er endurgivin í lesingini. Vit meta, at talan er um minst 80% ella meira. Hetta ávirkar sjálvandi leitingina. OCR-lesingin er tó munandi betri í tíðarritunum, sum eru skannað av upprunarritinum, enn í bløðunum, sum eru skannað av mikrofilmunum.

Leiting í bløðunum og tíðarritunum fer fram í leititeiginum ovast til høgru, '*Leita í bløðunum*'.

Í teigin ber til at skriva eitt ella fleiri leitorð. Vit skriva t.d. leitorðini *brekað* og *ST* í leititeigin. Vit fáa tá leitiúrlit við tekst í numrum av bløðunum, har bæði orðið *brekað* og *ST* koma fyri. Á henda hátt ber til at gera leiting neyvari, enn um vit bara brúktu eitt leitorð.

Tað finnast eisini aðrir mátar at gera leitingina neyvari.

Orð kunnu sum kunnugt vera stavað ymist, og tey kunnu vera bend. So í staðin fyri at skriva orðið júst sum tað verður stavað, kann tað vera hent viðhvørt at trunka orðið. Hetta gera vit við at seta * í endan á orðinum.

Tá vit t.d. skriva

ólavsøk*

í leititeigin, finna vit orðið í nærum øllum sniðum, t.d. ólavssøka, ólavssøkan, ólavssøkuaftan, ólavssøkugestir o.s.fr., um tað stendur so í tekstinum.

Hinvegin so finna vit ikki nakað við hesi leitingini, um ólavssøka t.d. er stavað ólavssøka, við tveimum s'um. Tí gera vit eina leiting aftrat, har vit t.d. skriva

ólavssøk*

í leititeigin.

Orð verða ofta sundurbýtt í blaðteksti. T.d. er ekki óvanligt at tað stendur *ólav-* í endanum á eini linju og so *søka* á næstu linju. Í hesum føri finna vit ikki ólavsøka.

Vit kunnu um so er tó leita við tveimum leitorðum

ólav søka

ella vit kunnu trunka enn meira og skriva

ólav ella ólav*

í leititeigin.

Henda leitingin gevur úrslit, men har kann eisini koma ymist óviðkomandi við, t.d. onkur Ólavur, sum onki hevur við ólavsøku at gera.

Ert tú í iva um, hvussu eitt orð verður stavað, t.d. Weihe, Veihe ella Veyhe ber til at skifta stavir um við einum ?.

Vita vit, at vit leita eftir Weihe, so skriva vit tað, men ivast vit, kunnu vit skriva

?eihe

ella

?e?he

í leititeigin, og leitiúrslitið verður tað betri.

Vilt tú leita eftir fleiri orðum í teirri raðfylgju tey standa, so skal tú seta setningin í gásareygu, t.d.

“tú alfagra”

ella

“atli dam”

ella

“atli p. dam”

ella kanska í onkrum føri rættari

“at!? dam”

tí so finna vit bæði *atla* og *atli*.

? kann eisini í summum førum vera hent at seta í staðin fyri stavir, sum kunnu vera lisnir feil í OCR-lesingini, t.d. ø ð æ o.s.fr.

Um tú onki finnur

Skuldi tað hent seg, at tú onki finnur, hóast tú brúkar ymsar leitimátar, men heldur, at hetta ikki kann vera rætt, so er kortini ikki at gevast fyri tað.

Lat okkum siga, at tú veitst um eina týðandi hending, sum fór fram eitt ávíst tíðarskeið ella dag.

Far so, fyri at ongin ivi skal vera, beinleiðis til bløðini, sum komu út hetta tíðarskeiðið ella dagin.

Hesin máti at leita er umrøddur í brotinum ‘Leita í yvirliti eftir ávísnum nummari av blaðnum’ á s. 6 omanfyri.

6. Avisir og tíðarrit

Avísir	Tíðarrit
14. september 1947-1994, 1998	Arbeiðið 1934
Alt um ítrótt 1985-1986	Búnaðarbløð 1903-1904
Dagblaðið 1934-1995, 1998-1999	Búreisingur 1902
Dimmalætting. Amtstidende for Færøerne 1877-1999	Dúgván 1894-1925, 1941-1942
Eysturoyggjin 1986-1992	Fjarðbúgvín 1970-1975
FF blaðið 1972-1974, 1976-1989, 1991-1999	Fríu Føroyar 1942-1948, 1983-1993
Fríu Føroyar 1983-1993	Fróðskaparrit 1952-2010
Føringurin 1996-1998	Fuglaframi 1898-1902
Føroya Social-Demokrat / Sosialurin 1927-1999	Færingetidende 1852
Føroyatíðindi 1915-1950, 1952-1961	Færøernes Kundgørelsessamling 1940-1947
Glaðustrok 1965, 1967-1971, 1973	Færøsk Kirketidende 1890-1906
Losjutiðindi 1982	Færøsk Lovregister 1965-1988
Norðlýsið 1940-1944, 1951-1999	Føringatíðindi 1890-1906
Oyggjatíðindi 1977-1999	Føroya kunngerðasavn A og B 1948-2002
Suðuroyar Tíðindi 1984-1987	Kristeligt Ungdomsblad for Færøerne 1908-1918
Tingakrossur 1901-1954, 1960-1990	Lovregister for Færøerne 1992-2011
Vikutíðindi 1982	Norðlýsi 1915-1920
	Oyggjarnar 1905-1908
	Ólavsøku-teiti 1892-1943
	Tíðindablaðið 1974-1975
	Tímin 1943-1946
	Ungu Føroyar 1907-1915
	Várskot 1904-1905

7. Nýtsla av innihaldinum í bløðunum og tíðarritunum

Hetta blaðsavnið er lagt út á netið til almenna nýtslu við samtykki og vælvild frá teimum, sum hava givið bløðini og tíðarritini út.

Innihaldið í bløðunum og tíðarritunum er bert til eigna nýtslu.

Tað er tó loyvt at sitera úr innihaldinum soleiðis, sum góður siður sigur, og í tí vavi, sum er neyðugt til endamálið.

Onnur endurútgáva er ikki loyvd. Tað er sostatt ikki loyvt at endurgeva tekstir ella myndir úr savninum – hvørki á netinum ella í ritum – uttan at loyvi til hetta er fingið frá teimum, sum hava upphavsráttin til prentaða tilfarið.